

เมื่อผู้รับมอบอำนาจกระทำผิด ผู้มอบอำนาจต้องร่วมรับผิดชอบหรือไม่

บทนำ

วันนี้ผู้เขียนขอเสนอบทความที่เกี่ยวข้องกับผู้บังคับบัญชา อาจจะมอบอำนาจให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ให้ปฏิบัติราชการแทนในการสั่งการ อนุญาต อนุมัติ หรือปฏิบัติราชการในเรื่องต่าง ๆ (เว้นแต่กฎหมายกำหนดอำนาจไว้เป็นการเฉพาะ) ซึ่งผู้บังคับบัญชาอาจจะมีการกลั่นตัว จึงอาจทำให้การสั่งการในข้อราชการ เกิดความล่าช้า และอาจส่งผลกระทบต่องานราชการได้ แต่เมื่อผู้มอบอำนาจได้มอบอำนาจให้แก่ผู้รับมอบอำนาจแล้ว ใช่ว่าผู้มอบอำนาจจะพ้นความรับผิดชอบตามระเบียบ กฎหมาย หากผู้รับมอบอำนาจนั้น ได้ใช้อำนาจที่รับมอบมา สั่งการอนุมัติ หรืออนุญาต โดยไม่ชอบด้วยระเบียบ กฎหมาย ซึ่งบทความนี้จะนำเสนอเนื้อหาเป็นบทความที่น่าสนใจ สำหรับผู้สนใจสามารถศึกษา ได้จากบทความดังที่จะนำเสนอเนื้อหา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านไม่มากก็น้อย

หลักการและเหตุผล

ในการปฏิบัติราชการของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐจะมีกฎหมายกำหนด “อำนาจหน้าที่” และขั้นตอนการปฏิบัติงานต่าง ๆ เอาไว้ เพื่อควบคุมการปฏิบัติงานให้ชอบด้วยกฎหมาย โดยผู้ที่ทำหน้าที่ควบคุมการปฏิบัติงานให้ชอบด้วยกฎหมาย ก็ย่อมเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งหากหน่วยงานใด มีภารกิจงานเป็นจำนวนมาก ผู้บังคับบัญชาอาจมอบอำนาจ ให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาในลำดับถัดมา ให้ทำหน้าที่ปฏิบัติราชการแทนในการสั่งการ อนุญาต อนุมัติ หรือปฏิบัติราชการในเรื่องต่าง ๆ ได้ (เว้นแต่กฎหมายกำหนดผู้มีอำนาจไว้เป็นการเฉพาะ) ซึ่งหากผู้บังคับบัญชาได้มอบอำนาจให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาไปแล้ว หากผู้รับมอบอำนาจได้ปฏิบัติราชการไม่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการ ผู้มอบอำนาจอาจต้องรับผิดชอบร่วมกับผู้รับมอบอำนาจได้

วัตถุประสงค์

เพื่อให้บุคลากรในองค์กรใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือบุคคลทั่วไปที่สนใจ เข้ามาศึกษาข้อมูลดังกล่าว

เนื้อเรื่องบทความ

ผู้ฟ้องคดีเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เมื่อคราวที่ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้มอบอำนาจให้รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีหน้าที่ควบคุมดูแลรับผิดชอบการปฏิบัติราชการของสำนักการคลัง และงบประมาณ และมอบอำนาจให้มีหน้าที่จัดหาและลงนามในสัญญาจ้างโครงการปรับปรุงระบบนาฬิกา ซึ่งติดตั้งภายในและโดยรอบอาคารรัฐสภา ต่อมาสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้มาตรวจสอบพบว่าการดำเนินโครงการดังกล่าว ได้ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามระเบียบกฎหมาย

เลขาธิการนายกรัฐมนตรี จึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง และมีคำสั่งลงโทษลดเงินเดือนร้อยละ ๒ ผู้ฟ้องคดีโต้แย้งว่า ไม่มีพยานหลักฐานใดที่เชื่อได้ว่าตนรู้เห็นถึงการปฏิบัติหน้าที่ของผู้รับมอบอำนาจ (รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) ในการเสนอขออนุมัติเปลี่ยนแปลงชนิดและจำนวนของนาฬิกา ที่ดำเนินการไม่ถูกต้อง ผู้ฟ้องคดีจึงอุทธรณ์คำสั่งลงโทษต่อคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม (ก.พ.ค.) ซึ่งคณะกรรมการ ฯ ได้ยกอุทธรณ์ ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองสูงสุด เพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษลดเงินเดือนร้อยละ ๒

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาว่า ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการเร่งรัด ติดตามเกี่ยวกับกรณีเงินขาดบัญชีหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๖ วรรคหนึ่ง กำหนดให้กรณี ที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจพบว่าหน่วยงานของรัฐแห่งใดมีกรณีเงินขาดบัญชีหรือเจ้าหน้าที่ ของรัฐทุจริตและได้ชี้มูลความผิดแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง อย่างเคร่งครัด โดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนหาข้อเท็จจริงเพื่อหามูลความผิดอีก กรณีดังกล่าว การที่หน่วยงานแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง โดยไม่ต้องตั้งคณะกรรมการสืบสวน ข้อเท็จจริง จึงเป็นการดำเนินการตามขั้นตอนที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว อีกทั้งแม้ผู้ฟ้องคดีจะมอบอำนาจ ให้แก่ผู้รับมอบอำนาจ (รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) ให้ปฏิบัติราชการแทนในเรื่องการให้ความเห็นชอบ อนุมัติ อนุญาตตามระเบียบรัฐสภาว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยเฉพาะการอนุมัติซื้อหรือจ้าง ครึ่งหนึ่ง นอกจากวิธีพิเศษภายในวงเงินไม่เกิน ๒๕ ล้านบาท ผู้ฟ้องคดียังมีหน้าที่กำกับติดตาม ผลการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจ และแนะนำแก้ไขการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจได้ ประกอบกับผู้ฟ้องคดีเคยเป็นประธานกรรมการร่างขอบเขตของงาน (TOR) และร่างเอกสารประกวดราคา ในโครงการปรับปรุงระบบนาฬิกา สำหรับติดตั้งภายในและโดยรอบอาคารรัฐสภามาก่อน ย่อมเข้าใจข้อเท็จจริง เกี่ยวกับโครงการเป็นอย่างดี อีกทั้งโครงการมีการเปลี่ยนแปลงวงเงินที่จัดหา โดยมี การเปลี่ยนแปลงชนิด และเพิ่มจำนวนนาฬิกา จึงไม่อาจปฏิเสธได้ว่าผู้ฟ้องคดีไม่ทราบหรือไม่เกี่ยวข้อง หรืออ้างว่าได้มอบอำนาจ ให้รองเลขาธิการ ฯ เป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนแล้วได้ เมื่อผู้ฟ้องคดีไม่กำกับติดตามผลการปฏิบัติราชการ ของผู้รับมอบอำนาจที่ลงนามอนุมัติให้จัดหาพัสดุ และอนุมัติจ้าง โดยไม่ได้ระบุงราคามาตรฐานหรือราคากลาง ของทางราชการ ไม่มีการสืบราคา เป็นผลให้ได้บริษัทคู่สัญญาที่ขาดคุณสมบัติ และจัดหาพัสดุในราคาที่สูง เกินควร จึงเป็นการดำเนินการไม่เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย กรณีถือได้ว่า ผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดตามที่ ได้ ถูกกล่าวหา ซึ่งผู้มีอำนาจพิจารณาโทษเห็นว่าเป็นการกระทำความผิดวินัย (ไม่ร้ายแรง) ลงโทษลดเงินเดือนในอัตรา ร้อยละ ๒ จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย และคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม (ก.พ.ค.) ที่ให้ยกอุทธรณ์ ชอบด้วยกฎหมายแล้ว จึงพิพากษายกฟ้อง

สรุป

จากคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ พบ. ๓๐ /๒๕๖๗ ได้วางบรรทัดฐานเอาไว้ว่า แม้ผู้บังคับบัญชา จะได้มีการมอบอำนาจให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาไปแล้วก็ตาม ผู้มอบอำนาจยังมีหน้าที่ต้องกำกับ ติดตามผลการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจ หากมีกรณีปฏิบัติราชการที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายและ ระเบียบของทางราชการ ผู้มอบอำนาจยังมีหน้าที่ต้องให้คำแนะนำและแก้ไขการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบ อำนาจให้ถูกต้องด้วย หากละเลยต่อหน้าที่ดังกล่าวแล้วเกิดความเสียหายแก่ราชการขึ้น ผู้มอบอำนาจย่อม ไม่อาจปฏิเสธได้

หมายเหตุ อ้างอิงคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ พบ. ๓๐/๒๕๖๗

จัดทำโดย ฝ่ายวินัยและส่งเสริมคุณธรรม
กองการเจ้าหน้าที่
องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์
ผู้เรียบเรียง นายจิรัฏฐ์ รوبرัตน์ นิติกรปฏิบัติการ

